

SLÄKTDATA

Medlemstidning för föreningen Släktdata

Nr 4 - 2009

Göteborgs Christine kyrka och stora hamnkanalen. Okänt datum men troligen på andra halva av 1800-talet. Okänd fotograf. Från Riksantikvarieämbetets Kulturmiljöbildsamling - www.raa.se

Ordföranden har ordet!

Så närmar oss slutet på märkesåret 2009, det är då Finland och Sverige skiljdes åt. Vår kung sa i en intervju att 2010 också kommer att bli ett märkesår och då tänkte han på de stundande kungliga bröllopen. Dessa kommer säkert att stimulera släktforskningen om vi ser det från släktforkarsidan. Jag följer med stor nyfikenhet släktforskarprogrammet "Vem tror du att du är?" Välgjorda program som visar att det hos de flesta människor finns en spännande historia med både sorg och glädje under ytan.

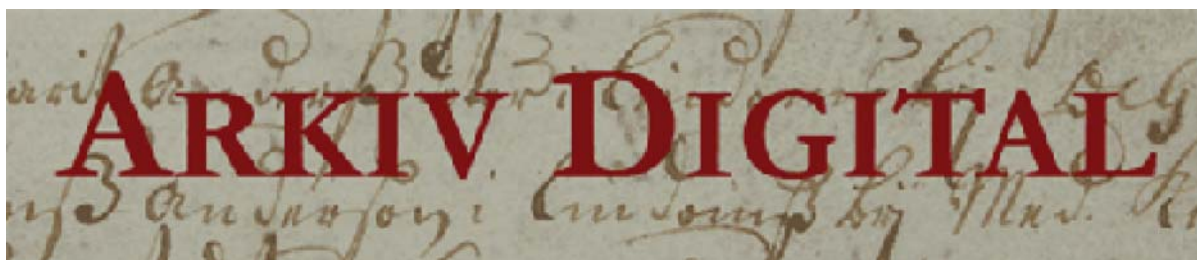
Släktdata hade i november medlemsmöte på min arbetsplats, Kärralundsskolan i Örgyte. Där talade Björn Bergdahl mycket initierat om 1700-tals mannen Fridrich August Rex. Det var spän-

nande att lyssna till denna levnadshistoria, svårigheter fanns då och konstigt nog verkar det vara samma typ av svårigheter kvar än i vår tid. Skickliga hantverkare behövdes på den tiden, och ofta fick man hämta dom från utlandet.

Till slut vill jag önska alla medlemmar i föreningen och styrelsen en GOD jul och Gott Nytt år!

Ingrid Olsson
Ordförande

För dig som ställer krav på läsbarhet och användarvänlighet!
www.arkivdigital.se

SLÄKTDATA

är en ideell förening för släkt- och datorintresserade.

Föreningen bildades 1989.

Föreningen verkar för att sprida information om såväl släktforskning som datorteknik för densamma.

Föreningen verkar också för att framställa dataregister till låg kostnad över födda, vigda och döda men också husförhör och domböcker.

Föreningen har medlemmar såväl i Sverige som övriga länder.

Medlemsavgiften är 125 kr per år och inkluderar TIDNINGEN SLÄKTDATA.

Prenumerationsavgiften för TIDNINGEN SLÄKTDATA är 125 kr per år. Medlemsavgiften/prenumerationsavgiften betalas till föreningens plusgiro 410 40 40 – 3

Föreningens adress är:

Föreningen SLÄKTDATA
c/o Lennart Larsson
Mossaledsvägen 61
429 34 Kullavik
kassor@slaktdata.org

Föreningens webbplats:

<http://www.slaktdata.org>

TIDNINGEN SLÄKTDATA utkommer med fyra nummer per år. Bidrag i form av artiklar, notiser och tips är välkomna. Redaktionen förbehåller sig rätten att ändra i insänt material. Privata annonser och upplysningar tas in i mån av plats.

För innehållet i artiklarna står varje enskild författare och är inte alltid föreningens Släktdatas åsikter.

Tidningens adress:

tidningen@slaktdata.org

Tidningens webbplats:

<http://www.slaktdata.org/index.php/tidningen/>

Nästa manusstopp: 8 februari 2010

ISSN 1102-7894

Ansvarig utgivare:

Karl-Gustav Rosborg

Tryckeri: Proline Offset Tryckeri AB
Göteborg

Styrelse för SLÄKTDATA

Ordförande Ingrid Olsson
ordf@slaktdata.org
Bofinksgatan 1
412 70 Göteborg
031-40 64 75

Ledamot Kenneth Svensson
Bofinksgatan 1
412 70 Göteborg
031-40 64 75

Kassör Lennart Larsson
ansvarig för medlemsregistret
kassor@slaktdata.org
Mossaledsvägen 61
429 34 Kullavik
031-93 33 70

Ledamot Karl-Gustav Rosborg
webredaktor@slaktdata.org
Källarvinkeln 8
425 30 Hisings Kärra
031-57 31 76

Ledamot Håkan Andersson
hakan@slaktdata.org
Kvintettvägen 1
451 70 Uddevalla
0522-704 21

Suppleant Britt-Marie Jakobsson
britt-marie.jakobsson@comhem.se
Persgatan 11 C
416 58 Göteborg
031-19 38 15

Suppleant Anki Lönnedahl Kästel
Prästängsvägen 17
663 64 Skoghall
070-202 75 15

Redaktion för TIDNINGEN SLÄKTDATA

Karl-Gustav Rosborg
webredaktor@slaktdata.org
Källarvinkeln 8
425 30 Hisings Kärra
031-57 31 76
031-367 98 36 (arbete)

**Artiklar för publicering skall
skickas till K-G Rosborg**

Webbmaster

Mats-Olof Sander
webmaster@slaktdata.org
Rörviksgatan 17
421 65 V Frölunda

Ansvarig Släktdatas register

Mårten Sjöbris
register@slaktdata.org
Guldringen 42
426 52 Västra Frölunda
031-29 06 40

INNEHÅLL:

Ordföranden har ordet.....	2
Föreningen Släktdata 20 år	4-6
HJÄLP oss att registrera ur kyrkböcker till vår hemsida... 6	6
Släktdatas medlemsavgift för 2010	6
Jesper Swedberg: Svensk Ordabok	7
Mina favoritlänkar!	7
Familjen Stenson på Bagaregatan i Göteborg	8-10
Nya medlemmar	10
På "fullt allvar"	11
Felaktigheter i registren	11
Från Håkan Anderssons utsiktspunkt	15-17
Nya register hos Släktdata	17
Ett mord i Skåne	18
RAA:s bebyggelseregister	19
Landsarkivet i Göteborg får nya lokaler.....	20
Riksarkivet och landsarkiven blir en myndighet.....	20

Föreningen Släktdata 20 år

■ Våren 1989 träffade jag Bertil Magnusson i Göteborg på en kurs för släktforskare. Han presenterade en idé, som många av kursdeltagarna tände på. Idén gick ut på att exciperera vissa kyrkoböcker, i första hand födelseböcker, dödböcker och vigselböcker. Dessa excerpter skulle sedan 'datoriseras', d.v.s. föras in i dataregister där uppgifterna skulle vara sökbara enligt vissa bestämda regler. Vid den tiden kunde jag inget om datorregistrering, men det lät mycket intressant.

Den första tiden

De datoriserade uppgifterna skulle kostnadsfritt tillhandahållas alla släktforskare genom den nya föreningen, som Bertil presenterade. Dess namn hade han redan bestämt - *Föreningen Släktdata*. Mycket fyndigt! Även medlemsorganet hade Bertil bestämt namnet på - *Glimten*.

Den 27 mars 1989 hade 26 intresserade personer kommit till Slottet i Partille, där den nya föreningen skulle bildas. Av Bertil Magnusson författade interimstadgar antogs, och den vid mötet valda interimsstyrelsen fick i uppdrag att till nästa möte framlägga ett stadgeförslag. Till interimsstyrelse valdes Bertil Magnusson, Hans Dahlqvist, Harry Edlund, Alrik Hammarén, Evert Johansson och Per Liljeström.

Bertil Magnusson hade redan ett stort

nätverk, bl.a. genom Dis och Dis-Väst, den senare föreningen också skapad av B.M. Släktdatas första styrelse kom att innehålla personer med mycket olika utbildning och olika intressesfärer. Dessutom hade eller fick Bertil kontakt med många som var intresserade av att hjälpa till med att mata in uppgifterna på datorfiler för distribution genom *Föreningen Släktdata*.

Systemet för dessa datafiler har i grunden konstruerats av Bertil Magnusson, men det har genom åren ändrats och förfinats av bl.a. Mats-Olof Sander och Allan Palmgren. En detalj för att systemet skulle fungera på bästa sätt var B.M.s idé att normalisera förnamn, efternamn och ortnamn. En grupp tillsattes och den bestod av Per Liljeström, Nils Marelius, Synnöve Molander och Mats-Olof Sander. Gruppen redovisade sitt arbete, men av olika anledningar lades utredningen på is. Dock, den finns och kan lätt dammas av.

Tidningen Släktdata

Förutom dessa registrerade kyrkoböcker är det väl tidningen som ger medlemmarna den största glädjen för medlemsavgiften. Därför har styrelse och redaktionskommitté alltid strävat efter att tidningen skall fyllas med artiklar av olika slag och innehåll. Det är svårt att få tag på intressanta artiklar, fast vi tror oss veta att många medlemmar *'sitter på'* de mest förunderliga historier. Så här kan det låta: - *Nä, jag kan inte skriva!* eller - *Min historia är väl inget att berätta!*

Det finns dessutom massor av okända berättare - det är vi övertygade om - runt om i stugorna, men det gäller att hitta dem. Ofta slutar redaktionens jakt på artiklar med att någon i redaktionskommittén måste berätta eller återberätta någon historia från släktforskningen eller närbesläktat område. Släktforskarredaktörerna har ofta lånat från andra tidningar och det är inte fel. Han som lånar en artikel har säkert ytterligare en avsikt med publiceringen - han tycker att

artikeln är bra och förtjänar att spridas vidare. Men han får inte glömma att fråga, om han får använda materialet. Till föreningstidningar brukar svaret oftast bli ja.

Två inslag av det mer udda slaget i vår tidning minns jag särskilt väl. Det ena var Kjell Nelsons underbara artikel om *Gustav i Kloa* - postiljon och boksamlare i Dalsland (3 - 1997) - beledsagad av Jan Marks foton (det är dessa som finns på dessa uppslag). Den andra var Edith Johanssons (4 - 1998) trevliga dikt *Tomtefars ankomst*.

Historik om föreningen och tidningen

Bland de förtroendevalda i styrelse och redaktion och i andra funktioner är det några som jag vill lyfta fram utan att förringa de övrigas arbete.

Genom åren har föreningen endast haft två kassörer - Gösta Dryselius (14 år) och Lennart Larsson (4 år). Det är alltid en tillgång för en förening att ha kontinuitet i den ekonomiska förvaltningen. Gösta var inte enbart kassör, han skötte hela distributionen av tidningen från trycket fram till posten. Dessutom stod hans hem alltid öppet för sammanträden och redaktionsmöten.

Ledare för en förening är oftast ordföranden, och genom åren har vi haft åtta valda ordförande, nämligen: Bertil Magnusson, Lars Hellgren, Erik Levander, Thomas Hjortsjö, Hans Hjortsjö, Christer Engstrand, Inger Drott samt

vår nuvarande - Ingrid Olsson. Erik Levander har haft längst mandat - fem år.

Det finns ytterligare några som jag vill lyfta fram. Först är det Lars Hellgren som valdes till ordförande vid vårmötet 1991 och som då inte visste något om den kommande krisen. En annan som bör harangeras är Allan Palmgren, som i många år skött våra inmatade datorfiler. Det var många timmar med rättning av fel m.m. Även Mats-Olof Sander tillhör dem som jag vill nämna. Mer om det senare.

Vid första styrelsemötet efter vårmötet ställde Bertil Magnusson krav för att vara redaktör för Glimten. Dessa krav kunde inte övriga styrelseledamöter acceptera. Detta förorsakade en kris inom styrelsen, och vid årsmötet 1991 (höstmötet) var det nära att föreningen skulle upplösas. Efter diskussion bestämdes att den nyvalda styrelsen skulle driva föreningen vidare. Bertil Magnusson valde då att lämna föreningen.

Samtidigt ställde Mats-Olof Sander upp som tidningsmakare tillsammans med författaren av denna historik. – *Vi måste ju ha en tidning, så vi inte tappar medlemmar, sa Mats-Olof. Hjälper Per mig, så kan vi snabbt komma igång.*

Vid årsmötet valdes Gösta Dryselius, Lars Hellgren och Per Liljeström till redaktionskommitté.

Något mer om krisen 1991 - 92

Tyvärr blev schismen inom styrelsen mellan ordförande Bertil Magnusson på ena sidan och de övriga på den andra mycket allvarlig. Till neutral

krisutredare utsågs VSGFs ordförande rådmann Johan von Sydow. *) Någon förlikning uppnåddes inte. Johan von Sydow påpekade att föreningens fortlevnad nu hängde på hur snabbt vi kunde få ut nästa nummer av Glimten.

När Bertil Magnusson lämnade föreningen tog han också med sig tidningsnamnet Glimten, vilket han juridiskt inte fick göra, men styrelsen valde att inte bråka. Vi ändrade namnet till *Tidningen Släktdata*.

Av denna anledning fanns det två olika Glimten under den första tiden, men jag har försökt reda ut det i den lista, som jag sänt till Folkrorelsearkivet, FRA, bl.a. för att vårt arkiv där skall vara komplett. Listan presenteras efter denna historik.

Stabilisering

Efter något år började föreningen att stabilisera sig och styrelsen och redaktionskommittén hade fått arbetsglädjen tillbaka. Detta har fortsatt genom åren, och jag hoppas att det fortsätter framgent.

Tomtefars ankomst

Av Edith Johansson, Göteborg

"Finns här några snälla barn?"
vår juletomte frågar.
Till pyntat rum, med ljus och gran,
in genom dörr'n han tågar.
"Ja då, rara tomtelar,
många snälla barn vi har.
Välkommen i vår stuga!"
Barnen de niga och buga.

"Jag gått så många steg idag,
med säcken tung att bära.
I den finns ting av många slag
att ge er, mina kära.
Mång' hundra tomtenissar små
har haft ett hiskligt roligt schå
med snöre, lack och papper
slå in så rara klappar."

"En docka har jag här så fin
åt dig du rara stinta,
och här får Du, lilla gubben min
en bok om farbror Flinta.
Här får Du ett stort paket,
jag tror det är en rymdraket,
men baby'n får en tröja
och ett paket med blöja."

"Tack snälla rara tomten vår",
i korus hörs det ropas,
och hela barnaskaran står
kring tomtesäck och hopas.
Så ge de tomtens kind en klapp
och barnaögon stråla kapp
med granens tända ljus.
Snön yr kring träd och hus.

Nu tomten tar sin säck och går
i mörka julekvällen.
Han kommer åter nästa år
till många hus och ställen.
Barnen vinka glatt adjö.
Därute är det högt med snö.
Så fortsätter han färden
till många barn i världen.

Framtiden

Vi som tidigare engagerat oss i föreningens arbete hoppas givetvis att både förening och tidning skall fortleva, och det finns gott hopp i och med att föreningen fått en fast punkt vid Mölndals Kråka tillsammans med Dis-Väst.

*) Förklaring: VSGF stod för Västra Sveriges Genealogiska Förening, som senare ändrat namn till GöteborgsRegionens Släktforskare, förkortat till GRS.

Källor

Tidningsarkivet för Föreningen Släktdata.

Årsmötesprotokollet 1991.

Samtal med Lars Hellgren.

Av Per Liljeström.

Föreningen Släktdata 20 år (forts från sid 5)

Register över Föreningen Släktdatas medlemstidning
Framtagen av Per Liljeström i oktober 2009.

Föreningen Släktdata gav ut sin första tidning - Glimten - våren 1989

1989 nr 1, 2, 3
1990 nr 1, 2, 3, 4
1991 nr 1
Redaktör Bertil Magnusson

1991 nr 2 Glimten
Redaktör Bertil Magnusson
i egen regi

I de båda nummer som gavs ut 1991 märks splittringen tydligt och i nr 2 har BM tagit steget fullt ut. Detta nummer har Bertil gett ut i egen regi och helt utan styrelsens kännedom.

Tyvärr var inte styrelsen medveten om BMs agerande beträffande tidningen. Att BM lämnat styrelsen var givetvis klart, men att han tänkte ta med tidningsnamnet blev vi så småningom varse.

Därför blev den nya styrelsens första uppgift att ge ut en tidning med namnet Glimten (det blev tre nummer). Här nedan fortsätter föreningens tidningsutgivning och härifrån är tidningens omslag alltid gult. Tyvärr i olika nyanser.

1991 nr 2-3 Glimten
Red.kom. Dryselius, Hellgren,
Liljeström gul
1992 nr 1 Glimten
Red.kom. Dryselius, Hellgren,
Liljeström gul
1992 nr 2 Glimten (ett blad)
Red.kom. Dryselius, Hellgren,
Liljeström gul

Från och med sommaren 1992 byter Föreningen Släktdatas tidning namn till *Tidningen Släktdata* och vi börjar en helt ny nummerserie.

1992 nr 1, 2, 3, 4
1993 nr 1, 2
Red.kom. Dryselius, Hellgren,
Liljeström, Sander

1993 nr 3, 4
1994 nr 1, 2
Red.kom. Dryselius, Hellgren,
Liljeström, Marainen

1994 nr 3, 4
1995 nr 1, 2, 3, 4
1996 nr 1, 2, 3, 4
1997 nr 1, 2
Red.kom. Liljeström, Hellgren,
Dryselius

1997 nr 3, 4
1998 nr 1, 2, 3, 4
1999 nr 1, 2, 3, 4
2000 nr 1
Red.kom. Liljeström, Hellgren,
Dryselius, Boström

2000 nr 2, 3, 4
2001 nr 1, 2, 3, 4
2002 nr 1, 2, 3, 4
2003 nr 1
Red.kom. Liljeström, Hellgren,
Dryselius

2003 nr 2, 3, 4
Red.kom. Liljeström, Hellgren,
Dryselius, Frantzich

2004 nr 1, 2, 3
Red.kom. Hellgren, Dryselius,
Johansson, Frantzich

2004 nr 4
2005 nr 1, 2, 3, 4
Red.kom. Hellgren, Dryselius,
Johansson, Kjellberg

2006 nr 1, 2, 3, 4
2007 nr 1, 2, 3, 4
2008 nr 1, 2
Red.kom. Hellgren, Kjellberg

2008 nr 3, 4
2009 nr 1, 2
Red.kom. Hellgren, Rosborg

2009 nr 3, 4
Red.kom. Rosborg

Glimten med nummer fr.o.m. 10 gavs ut i privat regi av Bertil Magnusson!

Ω

HJÄLP oss att registrera ur kyrkböcker till vår hemsida.

■ Vi har några tusen poster (namn) som vi behöver hjälp med att skriva in i våra register.

En bra hjärngymnastik att jobba inne med, nu när det börjar bli dåligt väder ute.

Det gäller dels födda 1927-1938 i Töllsjö församling och dels födda 1901-1936 i Bredareds församling. Texten är

handskriven och mycket lättläst. Registreringen görs i en särskild mall.

Är Du intresserad av att hjälpa till, kontakta:
Lennart Larsson på
kassor@slaktdata.org.
eller
ring 031-93 33 70.

Släktdatas medlemsavgift för 2010.

■ Med detta nummer kommer inbetalningskortet för medlemsavgiften för 2010.

Den är oförändrad 125,-kr. och kassören tar tacksamt emot pengarna på PlusGiro konto 410 40 40-3. Du får vår tidning 4 gånger/år och du har tillgång till drygt 7 miljoner poster som är registrerade av släktforskare för släktforskare.

Jesper Swedberg: Svensk Ordbok

■ Utgiven efter Uppsala-handskriften, med tillägg och rättelser ur övriga handskrifter av Lars Holm. Skara stiftshistoriska sälls kamps skriftserie, nummer 46; 2009. 718 sidor.

Jesper Swedberg (1653 – 1735) är väl för oss mest känd om psalmdiktare. I 1819 år psalmbok finns över 20 av hans psalmer med och sju stycken i 1986 års psalmbok. Den mest kända är nummer 77: *Herre, signe du och råde*. Han var professor i Uppsala och en dynamisk biskop i Skara, men det som är betydelsefullt för oss alla som idag läser kyrkböcker från 1700-talet är hans intresse för svenska språket. Han sa en gång 1718 i Lund till Carl XII: ”Swenskan är ordarik.” Hela sitt vuxna liv upptecknade han ord och han hade som mål att ge ut en svensk ordbok. Det fick han aldrig uppleva, utan först 274 år efter hans död har den kunnat ges ut med ledning framför allt av en handskrift som bevarats i Carolina Rediviva. Den har kompletterats med material som finns i

andra arkiv, framför allt i Stifts- och Landsbiblioteket i Skara.

Inemot hälften av sina ord hämtade han från bibeln, andra källor var den tidens skrifter inom teologi, poesi, juridik, historieskrivning och någon gång naturvetenskapen. Mot slutet av hans liv ökade hans intresse för *lågsspråk* som skällsord och könsord. I fråga om de ”fula orden” skulle han få lexicografiska efterföljare först på 1960-talet.

För att ge en bild av hur boken är uppbyggd kan det nutida ordet ”dvala” tas. Uppslagsordet är där ”dwale”, följt av synonymen ”dwalm” och den latinska översättningen ”exstasis”. Sedan följer hänvisningar till det ställe i bibeln där ordet finns eller till andra källor.

På en punkt kan *Swensk Ordbok* te sig hopplöst föråldrad; den översätter genomgående de svenska orden till latin, men så gjorde man på den tiden.

Den släktforskare som hittar ett svårbegripligt ord i kyrkböckerna eller andra dokument från 1700-talet kan söka i Swedbergs bok. Det mesta finns med där. Ett par exempel: ”eterflöd” betyder gonorré, som ger en inflammation i urinröret så att det svider som efter när man kissar. ”Kloref” betyder kolik och en ”halfgubbe” är en medelålders man. ”Bakwis” är mitt eget favoritord ur boken, det betyder ”efterklok”, och det kan väl vi vara lite till mans.

Bo Lindberg
bo.s.lindberg@gmail.com

Fakta

Jesper Svedberg föddes 28 augusti 1653 på gården Sweden i Falun (W). Sextio år senare föddes också

Carl von Linnés hustru Sara Elisabeth Moraeus på gården Sweden.

Han var gift med Sara Albrechtsdotter Behm. Hon var född i Stockholm 1666 och dog 1696 i Uppsala domkyrkoförsamling.

Han dog 26 juli 1735 i Skara Stadsförsamling där han var biskop sedan 1702.

Paret Svedberg hade minst 5 barn; Albrecht (1684-1696), Emanuel (1688-1772), Elieser (1689-1716), Catharina (1693-1770) och Jesper (1694-1771). Alla barnen bar namnet Swedenborg efter adlandet.

Karl-Gustav Rosborg
Redaktör

Bildtexter:

Överst vänster: *Jesper Swedberg, kopparstick från 1700-talets början av Johan Christopher Böcklin. Stifts- och landsbiblioteket i Skara.*

Nederst: *Del av målning från 1714 som finns statens porträttsamling på Gripsholms slott.*

Mina favoritlänkar!

■ Här kommer några av mina favoritlänkar till bloggar mm.

<http://slaktforskning.blogspot.com/> Släktforskning för noviser (till och med lite reklam för oss igår)

<http://hd.se/familj/slaktforskning/> Roland Classon på Helsingborgs dagblad

<http://proveniens.ifokus.se/> Proveniensen

<http://slaktforskarbloggen.geneanet.org/> Geneanets ganska nya och aktiva blogg

Och lite statligt:

http://magasin.kb.se:8080/searchinter-face/browse_title.jsp Dagstidningar,

scannade och sökbara. Inte så många ännu, men det kanske blir fler

Detta är vad jag kommer på i en hast.
mvh/mats-olof

<http://www.slaktdata.org/> <http://twitter.com/slaktdata>

Familjen Stenson på Bagaregatan i Göteborg

■ Elisabeth och Johan Bernhard Stenson var kusiner och föddes i Torps socken på norra Orust. Johan Bernhard flyttade till Göteborg 1864, och Elisabeth eller Betty, som hon kallades, 1865. 1868 gifte de sig i Domkyrkoförsamlingen. Johan Bernhard var 28 år, står som sjöman, och Betty, 24 år, som jungfru.

I september 1869 flyttar Johan Bernhard och Betty in i Karl Johans församling från "Göteborg". I en handskriven uppgift till Mantals- och skattskrivning i Göteborgs stad 1872 får man en del upplysningar. Blanketten är skriven med stor, valhänt stil – jag tolkar det som att Johan Bernhard har skrivit själv. Han, och Betty också, kan inte ha fått särskilt mycket skolgång. Folkskolan infördes 1842 och de skolor som då fanns på landsbygden byggdes upp just då Johan Bernhard och Betty var barn. Skolorna var för det mesta ambulerande och barnen gick bara i skolan periodvis och lärde sig bara det allra mest elementära. Både läs- och skrivträningen var bara på grundläggande nivå. Vid denna tid var Johan Bernhards och Bettys äldsta dotter Lisa född, dottern Anna föddes i augusti, familjen bodde i Majornas tredje rote. Här föddes också sönerna. Christian, 1875, Carl, 1878 och Olof 1880. 1882 dog äldste sonen av tuberkulos hjärnhin-

neinflammation.

Johan Bernhard hade ambitioner att komma sig upp och få det bättre. 1890 byter han till sig Bagaregatan 15C. Förutom med sin fastighet 70 F betalade han 17 250 kr (knappt 894 000 kr i 2007 års penningvärde) för huset på den åtråvärda tomten, som kallades "Utsikten" och låg på gamla Amiralitetens mark, på berget ovanför hamnen, med utsikt till Vinga. Huset kallade de Bettyhill.

1890, i augusti, sökte Anna och kom in vid dåvarande folkskoleseminariet i Skara. Johan Bernhard åkte och hälsade på henne och besökte kyrkan och andra sevärdheter enligt ett bevarat brev.

Hösten 1892 går Carl och läser för prästen och skriver om det i ett brev till systemen i slutet av oktober. Han går till prästen två gånger i veckan, onsdag kväll och söndag kväll. Det är 41 gossar i gruppen och alla har sin bestämda plats. Prästen ger frågor i tur och ordning efter hur pojkarna sitter. Carl sitter som nummer sex. Hittills har han fått tio frågor och kunnat svara på dem alla. Carl tycker inte de har svåra läxor.

När skolorna slutar för jullov 1892 får både Carl och Olof underkänt i "Tyska och Modersmålet". De får börja ta extralektioner. Det hände fler gånger, att pojkarna fick underkänt, måste tentera för att få fortsätta till nästa klass eller rent av gå om.

Vid läsårets slut 1894 är Anna klar med sin utbildning. Ingen hemifrån

*Husen på Bagaregatan sett från Fiskehamnen
Foto från Gerd Rölander*

Göteborg kom till Skara för att gratulera, men skickade blommor och en ring med tåget - i en hattask. Sin första tjänst fick Anna i Jörlanda, men efter en termin var hon tillbaka i Göteborg, då hon fått tjänst på Lindholmen.

Johan Bernhard hade en Skeppsstuverifirma, "Stenson & Olsson". Troligt är, att Olsson var svågern Olof. Johan Bernhard var också chef för "Ångf.-A.-B Svithiods stuverirörelse".

I juli 1895 har Johan Bernhard bestämt sig för att göra förbättringar på fastigheten 15C och skriver till byggnadsnämnden och anhåller om tillstånd, att dels få förändra uthusbyggnaden inne på tomten, dels att få förändra ett fönster till dörr på fasaden åt Bagaregatan.

1896 gjorde Johan Bernhard ännu en fastighetsaffär. Det gällde fastigheten 9BA vid Bagaregatan, det som i släkten kallades stenhuset. Den här gången bytte han bort tomt med hus under No 70 A i Majornas tredje rote och No 60 i samma rote. Dessutom fick han ge 19 000 kr. Huset värderades till 30 000,- och tomten till 3 500,-.

Johan Bernhard hade mer på gång detta år. I september skickar han in en ansökan om få uppföra en eldstad i källaren på

*Familjen Johan Bernhard och Betty Stenson
Foto från Gerd Rölander*

fastigheten 15C med ny pipa, gående genom alla våningar. För arbetet skulle han själv ansvara.

Anna har en vidlyftig brevväxling igång. Genom breven får man flera upplysningar om syskonen Stenson och Georg Ekroth, Annas "hemlige" fästman sedan början av 1890-talet. Bl. a. får vi veta, att Carl gör sin bevärbildning på Kviberg. Annas och Georgs förhållande mår inte bra. Johan Bernhard är helt emot, att de ska gifta sig, och ett tag är förhållandet slut. Antagligen var det så, att Johan Bernhard inte tyckte att Georgs militära tjänst och extraknäcken gav tillräcklig trygghet för att försörja hustru och blivande barn.

1899 flyttar Georg till Göteborg. Han har nu tagit avsked från det militära och tagit ett lån, som han satsar i en vin-och spritfirma, och blir affärsman. Äntligen ger Johan Bernhard med sig och 1901 kan Anna och Georg gifta sig. Naturligtvis flyttar de in på Bagaregatan 15C!

På hösten 1900 reser Olof, 21 år, tillsammans med en avlägsen släkting, till Berlin för att studera. Hans brev från resan dit är en härlig dåtida reseskildring. Johan Bernhard skriver svarsbrev. Han börjar känna sig gammal och krasslig, men lovar att sträva vidare. Johan Bernhard vill att Olof skall komma hem över julen. Hans brev innehåller detaljerade anvisningar om vad Olof skall ha på sig i vinterkylan: *"du tager Myket Under Kläder på dig, minst 2 par KalSonger å Aldra mins 3 Ylna Sjorter 2 västar om Livet Så dem Gamla över råken Å Tula utt även dän an dra om där jnt går på Så har du dän över axlarna där ner over om ryggen Nu gör du såm jag sakt dig Olof Så går dig bra---*

På hösten 1900 hade sonen Carl förlovat sig med Elin Rönqvist, äldsta dotter till bagarmästaren C.A. Rönqvist och hans hustru Hulda på Klippan.

I oktober samma år uppstod bråk, som togs upp i Rådhusrätten, mellan Byggnadsföreningen Minerva och Johan Bernhard. När Johan Bernhard 1896 blivit ägare till fastigheten 9BA, hade han låtit uppföra ett hästskjul på tomten. Det lät han bygga jäms med ett befintligt staket till granntomten. Kruxet var, att staketet inte gick i tomtgränsen

utan längre in på 9BB:s tomt. Efter kontrollmätning av tomterna lät Johan Bernhard riva hästskjulet, reparera staketet och flytta det till rätta gränsen.

1902 föddes Annas och Georgs första barn, dottern Lilly.

När Carl gifter sig 1903 med Elin har de varit ringförlovade tre år. Inget är känt om hur de träffades. Det nygifta paret flyttar in på Bagaregatan 15C, på bottenvåningen, och får en kristallkrona i bröllopspresent. Den är upphängd, när de kommer hem efter bröllopfesten på Götha Colldinu Orden, där även vigseln ägde rum.

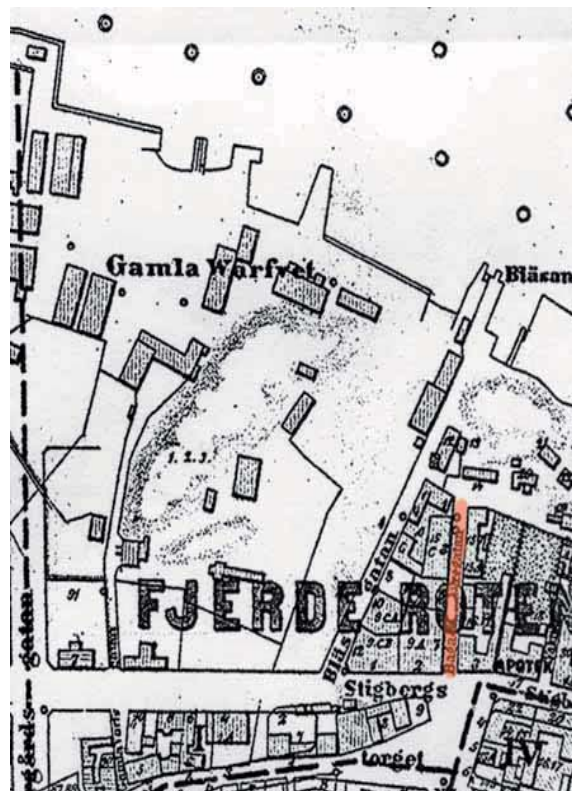
1905 får Johan Bernhard och Betty två barnbarn, Daga (dotter till Carl) och Kurt (son till Anna).

En återkommande post varje månad i Carls hushållskassabok för 1905 är "Elin badatt". Det kostade 75 öre. Man kan förmoda, att det var på Rehnströmska badanstalten, som var nyöppnad vid den här tiden. Hur Carl badade framgår inte.

1907 gifte Olof sig med Ebba Gylling från Alingsås. De hade träffats på posten, där båda arbetade. De bosatte sig i stenhuset. 1908 föddes deras första barn, en flicka som fick heta Ebba liksom sin mor. I början av december, 1908 dog Georg Ekroth, Annas man, hastigt i sviterna efter en blindtarmsoperation. Georg var delägare i en vin-och spritfirma, familjen hade det bra. Men inte kunde Anna ta hand om det hela nu då mannen var död, hon var ju kvinna! Olof fick sköta hennes affärer. Han blev snart lurad av firman och redan före spritmonopolets införande var de ruinerade.

1909 föddes Carls och Elins andra dotter, Asta, och 1911, den tredje, Siri.

1908 delades Karl Johans församling och husen på Bagaregatan kom att tillhöra Masthuggets församling. Samma

Karta över delar av Majornas 4:e rote med markering av Bagaregatan som började vid Stigbergstorg (ungefär där Sjöfartsmuseet ligger)

år föddes Barbro, andra dotter till Olof och Ebba.

1913 drogs det in elektricitet i de stensonska fastigheterna. Olofs fru tyckte det var "förtjusande vackert".

I januari 1914 hade Carl startat en egen firma, "Järnvaruaffär en gros". I augusti bröt första världskriget ut. På baksidan av ett kort har Elin skrivit om hur det var vid krigsutbrottet. Det var en söndag. Hon, Carl och Daga hade varit i Styrsö kyrka på förmiddagen den 2: dra augusti. På middagen började kyrkklockorna ringa ihållande för mobilisering. Carl åkte in till staden med 2-båten, Elin och flickorna följde efter dagen därpå. Carl var med i landstormen och hade bl. a. som uppgift att gå vakt på Hisingsbron. Han blev sjuk och avled hastigt. Han fick en ståtlig militärbegravning, som refererades i Göteborg Aftonblad.

I januari 1915 avled Johan Bernhard. Enligt Masthuggets församlings dödsbok dog han av inflammation i njurarna, eventuellt njurbäckeninflammation, och någon tarmåkomma.

Nu var Olof familjens överhuvud i den kvinnovärld, som familjen Stenson nu bestod av, så när som på Kurt, drygt nio

Familjen Stenson på Bagaregatan i Göteborg (fort från föregående uppslag)

år. Fast det kommer en pojke till, 1916 föddes Sverker, Olofs och Ebbas son. 1918 föddes deras dotter Ulla..

I huset Bagaregatan 15C fanns det nu tre änkor – gamla Betty, Anna och Elin. Anna var 42 år med två barn att försörja och med makens firma på fallrepet. Hon fick ta upp sitt gamla yrke och började ta olika lärarvikariat. Elin var 32 års ålder och hade tre barn att försörja. Carls firma fick avvecklas och Elin själv började prova ut och sälja Spirellakorsetter i hemmet. Det skedde lite i det tysta. Ingen skulle få veta, att familjen hade ekonomiska problem

Vad vet vi om livet på Bagaregatan? Jo, försörjningsbördan för kvinnorna

Fotograf: Otto Hilden, bilden utlånad av Jan-Olov Karlsson

var svår – men de dolde det väl. Enligt bouppteckningarna fanns det en del pengar, men de försvann eller blev ändå osynliga på något sätt. Kvinnorna svalt hellre än erkände sitt ekonomiska läge och ex. sålde huset. Änkorna kunde med yttersta uppoffring låta barnen gå i flickskolor och läroverk. Bara Lilly fick en högre utbildning, antagligen tack vare, att hon fick sin lärarutbildningen i Göteborg och kunde bo hemma. Elin var med i en känd välgörenhetsförening som kallades Majornas jultomtar. Det var ett sällskap med damer, som skaffade pengar genom försäljning av handarbeten, som man förfärdigade genom att träffas hos varandra i hemmen. För pengarna ekiperades fattiga barn till jul och de bjöds också på en julfest. Föreningen levde kvar fram till 1962.

Man umgicks mycket med släktingar. Johan Bernhards bror med familj bodde nu runt hörnet i Stigbergsgatan 8. Olof var en för den tiden ovanligt modern far, då han gick ut och promenerade ensam med Sverker och Ulla i barnvagn. Dock lät han klippa av Sverker de långa lockarna, sedan en dam frågat vad ”den lilla flickan” hette. Barbro drabbades av skrofler och var riktigt dålig. Kurt gjorde en liten regelbundet utkommande tidning, Bettyhills veckotidning, mycket prydlig med fina teckningar, som han sålde till släktingarna. Ett minne för

*Bagaregatan mot Stigbergstorget
(foto Föreningen Gamla
Majgrabbar)*

Daga var, då hon som barn jagades av pigan/hembiträdet med familjens uppstoppade duvhök.

Kusinen Kurt tjärade en gång ner Asta i hela ansiktet. Det gick så till, att han tjärade uthustaket och Asta ville vara med,. Jodå, vill du lukta, sa Kurt och stack penseln under näsan på henne. Hon lär ha synts i fönstret på eftermiddagen med märken efter skrubbing. Siri hade en kamrat, som bodde nära. Hennes föräldrar hade Losmans Begravningsbyrå, och Siri har berättat hur de lekte bland kistorna på lagret. Betty levde till 1926. Hon var sjuklig sina sista år och sköttes om av dottern Lisa, som var ogift och bodde hemma.

Någon gång mellan 1920 och 1924 bryter så stora släktfejden ut! De olika familjerna blev så osams, att de slutade prata med varandra! Nödvändig kommunikation upprätthölls genom advokat. Till att börja med var det väl de vuxna som bråkade, men barnen påverkades ju också. Bråket gällde fastigheterna och underhållet. Brytningen med släktingarna var total. Men – då Elin dog 1965 tyckte Lilly, Kurt och Kurts fru, att nu fick det räcka och kom på begravningen och kusinerna återupptog sin bekantskap.

Husen vid Bagaregatan revs i början på 40-talet. Gatan finns inte längre.

Gerd Rölander

Nya medlemmar

Vi hälsar välkomna följande personer som nya medlemmar i Föreningen Släktdata:

Namn	Ort	Namn	Ort
Björkman, Karl Wilmer	Nässjö	Karlsson, Lena	Brastad
Emanuelsson, Lars-Erik	Perstorp	Lindh, Conny	Oskarström
Granholt, Margaretha	Kramfors	Lundquist, Bengt Anders	Uppsala
Göransson, Caroline	Stockholm	Murén, Kerstin	Bergvik
Hansson, Erland	Hedekas	Myrle, Inger	Torsby
Hansson, Viktor	Lur	Nilsson-Billö, Gunnel	Göteborg
Isaksson, Lena	Kiruna	Rosendahl, Fritz	Helsingborg
Jönsson, Jan	Kungsbacka	Siljebro, Kristina	Gagnef
Jönsson, Angela Å	Stockholm	Ågren, Annica	Tyresö

På "fullt allvar"

■ Den ogifte smidesmästare Ander Edberg i Stockholm var ingen ungdom längre och han tyckte nu att livet började bli lite ensamt. Året var 1855 och han beslöt sig för att försöka hitta en livskamrat som helst skulle ha en liten slant med sig i boet. Anders gick således till en skrivbyrå i Gåsgränd, som för en avgift av 3 riksdaler banko författade en annons att införas tvenne gånger i Dagbladet.

Historien om Anders fanns att läsa i Göteborgs Handels- och Sjöfartstidning den 2 mars 1855 under rubriken "Rättegångs och Polissaker" eftersom hela den tragikomiska historien strax blev en sak för rådhusrätten i Stockholm, där det hela utspelade sig.

Annonsen löd:

"En medelålders borgersman som drifver en lönande rörelse önskar till ledsagarinna genom lifvet en flicka eller enka med några tusen riksdalers förmögenhet till så mycket större betryggande af framtida lycka. Den som häri fäster uppmärksamhet torde lemna svar och uppgift om tid o ställe för personligt möte i förseglad biljett till "fullt allvar" som inlemnas på giftemålskontoret i möbelboden vid Jacobs torg. Ackuratess och tystlåtenhet kommer aldrig i fråga."

Tidningen Dagbladet i Stockholm, som följt rättegången skriver lite raljerande så här:

"Och mästare Edberg hade icke utgifvit sina 3 rdr bko förgäves. Redan första dagen annonsen var ute höll den stackars mamsellen vid Jacobs torg på att bli nedtrampad af "flickor och enkor" som ville bli af med en biljett till "fullt allvar" än på skärt än på vitt papper och när Edberg omsider inställde sig för att hämta sina svar fick han både flickor och hatt fulla. Det är sant, att på kontanter var tillgången klen, men på "ömme hjärtan", var den deremot större; och den hederlige mästare Edberg hade så när aldeles börjat misströsta när han omsider kom till en biljett, doftande av mysk och lavendel och vars egarinna erbjöd hand och hjerta av 5000 rdr bko.

Du älskvärda Dagblad och du himmelska mamsell tänkte nog mästare Edberg. Mötet försiggick och dagen därefter flyttade mamsell Sophia Larsson in i det nya hemmet ganska riktigt medförande sina respektabla blå och gula långshawlar.

Ehuru hon medförde penningarna i sin blivande mans hus ville hon dock ej

tillåta denne att deraf lyfta det ringaste, förr än efter bröllopet och vilken vackra föresats ledde dertill att bröllopet så mycket som möjligt påskyndades och mamsell Sophie redan i juni månad fick bära det för alla gamla mamseller så hänförande namnet fru. Vi böra nemligen icke lemna oanmärkt, att fru Edberg långt före detta passerat linjen, och snart befinner sig vid kräftans vändkrets. (Min kommentar; med detta menas antagligen att hon var ganska gammal)

Naturligtvis ansåg mästare Edberg sig nu viss om sin skatt, penningarna nemligen; men, ett par timmar före vigseln hade den aktningssvärda frun låtit från huset bortföra alla sina långshawlar, dem hon sedan omöjligen kunnat förmås att återskaffa och Edberg stod der nu med en gammal käring på halsen".

Kommentar: Rättegången som sedan följde där båda kom med stämningar och motstämningar blev mycket intressant. Kanske något för en släktforskare med intresse för domböcker. År 1855 motsvarade 5000 rdr bko, årslönen för ca tio rektorer. En ansevärd summa alltså.

Lennart Larsson

Felaktigheter i registren

■ I registren som Släktdata har i sin databank finns säkert en del felaktigheter som tillkommit av olika skäl i samband med skapandet av registret. För att komma till rätta med dem och därmed höja kvaliteten på registret skulle det vara bra om användare av registren som hittade fel talar om vad de hittat så att det därmed blir rättat. Det brukar vara lättare för dem som inte gjort registret att hitta felen än de som gjort registret.

Om man hittar ett fel i ett register skulle det vara bra om man talade om i vilket register man hittade felet och vad det står i registret.

Dessutom en notis om vad det står i källan och i vilken källa man hittade felet (församling, volym, sida) och skickade detta till nedanstående mailadress:

Håkan Andersson
Bergkvara799@hotmail.com

Josephines omväxlande liv

■ Introduktion

Josephina Fredrika Prien föddes år 1848 i familjen Prien. Fadern hette Carl Fredrik. Han var född 1824 och dog 1858. Han var gift med Lovisa Gustav Hedholm, född 1819, död 1885. Farfar hette Daniel Didrik Prien. Han kom från Kiel i Tyskland och var född omkring 1787. Han dog år 1835. Farmor hette Maria Catharina Bergman, född 1787, död 1852. Alla dessa personer levde och bodde i Stockholm. Denna berättelse skall handla om Josephine.

Första flytten

Vi börjar med första flytten från Adolf Fredriks församling, som ägde rum var år 1863. Josephine var 15 år och tillsammans med modern, som var änka, och lillasyster Selma flyttade de till Jakobs församling där de bodde till år 1868. Sedan blir det Maria församling som får ta emot Lovisa och Selma. Modern bor här till år 1877 då hon flyttar till Klara församling. År 1878 flyttar Selma till Gävle.

Första mötet med Hans Petter Bylund

Under denna tid möter Josephine handlande Hans Petter Bylund. Han äger en liten butik i kvarteret och när Josephine kommer dit blir han genast fascinerad av hennes skönhet men också mycket av att här är en dam som vet vad hon vill. Hon har bestämda drag och utstrålningen vittnar om den viljestyrka hon också hade trots sina 17 fyllda.

Josephine känner sig smickrad av uppvaktningen och hon gillar också hans norrländska. Var kommer du ifrån? Frågar hon en dag.

Hans Petter berättar om sig själv var han är född och om sin familj: Jag växte upp i Gideå det ligger i Ångermanland utanför Örnsköldsvik. Far var bonde. Han hette först Hansson, sen Wikberg. Själv tog jag namnet Bylund. Vi var fem syskon på bondgården. Mamma heter Anna Lisa Pehrson. Hon föddes år 1801. Själv är jag född år 1826 i oktober månad, berättar Hans Petter vidare. Jag ville inte bli bonde, därför flyttade jag till olika platser och kom slutligen till Stockholm, säger Hans Petter, och ler sitt allra mest vinnande leende.

Det kommer in fler kunder, så Josephine skyndar snabbt ut från affären och hem till modern. Josephine har röda kinder när hon kommer hem och modern undrar om något särskilt hänt henne. Nej, visst inte, säger Josephine, och börjar genast packa upp varorna hon inhandlat.

Bröllop

När Josephine fyllt 18 år i april månad tar paret ut lysning. De gifter sig under midsommarhelgen. Josephine är ledig från sitt arbete som jungfru hos en fin familj. De flyttar nu till Klara församling och Josephine är så stolt med sitt nya efternamn. Båda makarna arbetar hårt om dagarna och Hans Petter har väldigt långa arbetsdar. Ibland kommer han hem sent till sin Josephine. Det gillar hon inte. Hon vill ha fart och fläkt ikring sig. En kväll när Hans Petter berättat att nu åker jag hem till Gideå några dagar, vill Josephine inte göra honom sällskap till svärföräldrarna. Hon kan ju bara inte ta ledigt från sin familj som jungfru heller. Familjen brukar alltid sommartid åka ut till landet och då behöver dom sin jungfru, förklarar Josephine för sin man.

Carl Gustav Holm

På lördagkvällen när Josephine är ledig klär hon sig i en vacker klänning, tar på sig sina smycken och ordnar håret i en vacker uppsättning. Kvällen vill hon tillbringa på en av stadens restauranger. Hon tar ingen väninna med sig den här kvällen och om det var tur eller ej har hon funderat på efteråt, just den kvällen slår sig en stilig ung korporal sig ner vid hennes bord. Om unga damen tillåter – frågar han lite försiktigt. Josephine är glad åt att få någon att språka med denna ljuva sommarkväll. Detta första möte med den stilige korporalen var början till ett nytt kapitel i hennes liv. De möttes fler gånger i hemlighet får man förmoda.

Månaderna går, livet flyter på som vanligt igen, Hans Petter står i sin butik och Josephine fortsätter som jungfru. Men riktigt som vanligt var det ändå inte. Josephine hade sina tankar hos den stilige korporalen. Han var ju jämngammal med henne och Hans Petter, fnysar hon, är ju gamla gubben egentligen. Bara jobb, jobb och jobb för hans del. Josephine märker också att hennes kropp börjat anta andra former. Hon har svårt med

att tala om för Hans Petter att hon är gravid.

Ellen Lovisa föds

Den sjätte juli 1870 är den stora dagen inne. Josephine är nu 22 år gammal och Ellen Lovisa föds i Maria församling. I notisen skrev Josephine inte in några föräldrar! Inte sitt eget namn ens en gång. Förklaringen måste vara att hon visste i sitt hjärta att Korpralen var far till lilla flickan.

Josephine lämnar sin flicka till sin mor och system Selma.

Hans Petter är förtvivlad över att hans Josephine är så envis, viljestark och går sina egna vägar. Han hade önskat att de skulle kunna tala om allt med varandra, men så blev det inte. Nog borde han förstått den gången hon kom in i butiken, att denna unga dam lät man inte styra hur lätt som helst.

Äktenskapet blir allt kyligare och grälen infinner sig allt oftare. Ingen av makarna känner någon äktenskaplig lycka längre.

Ellen Lovisas hemvist under åren fram till flytten till moster Selma i Gävle

Eftersom Ellen föddes i Maria församling håller jag för troligt att hon fick växa upp hos mormodern.

Josephine träffade sin flicka varje gång hon besökte modern och hon flyttade till Tullportsgatan år 1880 där modern också bodde. När Ellen Lovisa är 13 år flyttar hon tillsammans med sin mor till Adolf Fredriks församling.

Mormor Lovisa hade flyttat till Johannes församling 1877. Moster Selma gifte sig och flyttade till Gävle år 1878 från Maria församling.

Efter en del ytterligare flyttar ser vi Ellen i Hedvig Eleonoras församling. Troligen som piga hon är 16 år fyllda. Nästa gång Ellens namn finns med tillsammans med modern är år 1887, som nu är omgift med Claes Mauritz Prien.

De år mor och dotter fick tillsammans kan ha varit från 1880 och fram till flytten till moster Selma år 1888, med undantag av året hon tjänade piga i Hedvig Eleonoras församling.

Skilsmässa

I maj månad 1872 bestämmer sig Hans Petter och Josephine för att flytta. Storkyrkoförsamlingen blir nästa bostadsort, men här får de skilda adresser. Josephine flyttar till Hornsgatan 23 och Hans Petter till en annan gatuadress. Ett halvår senare flyttar Hans Petter till Norrala, som ligger norr om Söderhamn. I denna socken finns fler personer med namnet Bylund.

Hans Petter gifter om sig

med Maria Katarina Johansdotter. Hon är änka med två barn. Fyra barn har hon fött till världen tillsammans med maken Anders Hörnfelt Andersson. Anders dog 1868. Kanske var det i afären i byn som de möttes Hans Petter och Maria? Vigseln skedde i Gideå den 29 oktober 1826. Hans Petter var då 52 år och hans brud 45 år. Hans Petters liv blev ej så långt. Han dog 1890 i Norrala 64 år gammal.

Flytt till Katarina

I Storkyrkoförsamlingen bor Josephine i tre år, nämligen mellan 1872 och 1875. Därefter går flytten till Katarina församling. Men Carl Gustav och hon träffas så ofta de kan. Josephine har berättat om sin lilla flicka och sina aningar om vem som är barnafadern. Fortfarande med namnet Bylund-Prien infört i flyttlängden finner vi Josephine på Barnängsgatan 8. I endast ett år bor hon här, sen bär det av till Skeppsholms församling.

Skeppsholms församling

Denna vackra vårdag i maj månad 1876 gifter sig Carl Gustav Holm med sin Josephine.

Vigseln skedde i Skeppsholms församling 31 maj 1876 enligt 100002.65.51200. Här står dock noterat att för Josephines del är det andra gifte och notisen "frän-skild hustru". Men Josephine tänkte ej på sitt förra äktenskap, inte nu när hon stod brud åt denne uniformsklädde stiliga korpral.

Vad visste Josephine om sin brudgums familj? Att fadern var skomakare med namnet Carl Johan.

Ansedeln för fadern ser vi här:

Fadern

Carl Johan Holm. Skomakare. Född 1817-08-31 i Jönköping (F) (GID 2702.140.8000). Infl till Storkyrkoförsamlingen. aug 1838 fr Norrköping. 2702.137.48700. Utfli från Klara 1844 till Adolf Fredriks fs 2698.180.86400 Utfli från Adolf Fredriks fs till Stork.fs. 1850. 2728.90.63100

Gift 1844 i Adolf Fredriks församling, Stockholm (A) (V 2728.334.20900/40) med efterföljande ana.

Barn:

John Hugo Holm. Född 1845-09-30 i Adolf Fredriks församling, Stockholm (A) (F 2728.48.53900/429).

Carl Gustav Holm. Född 1848-07-14 i Adolf Fredriks församling, Stockholm (A) (F 2728.62.700/499). Död 1877-12-03 i Skeppsholms församling, Stockholm (AB) (D 100002.68.8500). Begravd i Galärkyrkogården Stockholm.

Modern

Sophia Säll. Född 1816-11-27 i Norrtälje (A).

Korpralen dör

Icke heller denna gång fick Josephine förbli lycklig. Hon ville gärna ta till sig deras dotter, men korpralen var rädd om sitt rykte. Om det kom ut att han var far till ett barn, som var fött av hans hustru när hon ännu var gift, det skulle förstöra hans karriär inom Kungliga Flottan där han var anställd, låter han sin hustru förstå. I drygt ett år kämpade Josefin med sina motstridiga viljor, att få ta deras flicka till sig men samtidigt ville hon inte förstöra något för sin kära make. Honom som hon känt i så många år, och äntligen fick leva ett anständigt liv med utan otrohet och hemlighetsmakeri. Många fina middagar med dans fick hon uppleva när underofficerarna bjöd till fest. Josephine trivdes, nu var det fart och glans och hon passade in i sällskapen, med sin naturliga fallenhet för att språka och umgås. Korpralen var stolt över sin vackra hustru, hon bräckte

av många av de andras fruar, tänkte han inombords.

När decembermörkret trängde sig på i gator och gränder i Stockholms stad, inträffade att Carl Gustav insjuknade. Josephine blev förtvivlad. Tillkallad läkare erbjöd medicin och lät Josephine förstå att sjukdomen var allvarlig. Den tredje december dog hennes Carl Gustav. Det blev ingen jul för Josephine. Hon var helt nedbruten.

Josephine flyttar tillbaka till Katarina församling

Vintermånaderna förlöper med mycket arbete, vilket gjorde att Josephine kunde låta tankarna fly emellanåt från all invärtes sorg hon hade. Hon hade inte flickan, inte Carl Gustav, och första maken var också ett avslutat kapitel. I slutet på februkari månad flyttar Josephine till Katarina församling. Nu står hon inskriven som änka och med namnet Holm.. Här blir hon kvar i två år, sen bär det av till Johannes församling i maj 1880, närmare bestämt Tullportsgatan 24.

Claes Maurits Prien

Claes Mauritz var nu åter i sin fars barndomsstad Stockholm. November 1883 i Stockholm var inte likt november i Kalmar. Här var så mycken belysning i staden, granna skyltfönster och många små inbjudande krogar och gränderna i Gamla Stan med alla små butiker och alla mamseller i långa kjolar och storbrättade hattar, som svassade omkring med korgar på armen. Han var nöjd med sitt beslut att återvända till faderns barndomsstad och log förnöjt när han promenerade i Gamla Stan.

Hans far var Claes Didrik Prien född år 1818. Fadern flyttade från Stockholm till Kalmar år 1848. I Kalmar gifte sig fadern med Anette Pjerrau. Claes föddes 1851 och fick fyra syskon som föddes under åren framöver. Minsta syskonet var Anna Maria som föddes 1860. Fadern dog i december det året.

Claes hade redan erhållit en anställning som bokhållare. Sin första jul i Stockholm beslöt han sig för att söka upp sina släktingar, som fanns i huvudstaden.

Josephine möter sin tredje man

På en av dessa middagar han blivit in-

Josephines omväxlande liv (forts fr sid 12)

viterad till fanns det fler släktingar, som han aldrig träffat tidigare. En av dem var Josephine. Hon var tre år äldre än honom och ganska snart berättade hon om sin stilige korporal vid flottan, som dött år 1877. Allt berättade hon inte just den här middagen, men det uppstod ett tycke dem emellan, det kändes i luften. Att de var kusiner förstod de efter att ha samtalat om sina släktingar.

Jag och min flicka flyttar till Adolf Fredriks församling till nyår. (1883) Kom och hjälp mig med flytten, säger Josephine till Claes Mauritz.

Vad som hände fram till nästa flytt tre år senare kan vi förstå av att i flyttlängden (1887) den vårdagen står också Claus Mauritz med och även Ellen Lovisa. Några år fick de tillsammans mor och dotter, men också med en ny man i familjen.

Josephine väntar sitt andra barn

Apriilmånaden 1886 slår björkarna ut i Stockholm med sina musöron. Människorna ser glada och förväntansfulla ut, dem man möter på gatorna. Våren inger alltid nya förhoppningar om bättre tider, om bättre levnadsförhållanden för alla, mindre jobb, mer fritid, mer pengar, så tänker många människor.

Josephine tänker emellertid på barnet hon skall föda om nio månader. Det måste födas inom äktenskapet säger hon till Claes som nickar och håller med. Bröllopet arrangeras och de gifte sig 1886 den 15 oktober i Maria församling i Stockholm enligt 100002.95.47000.

Vid detta tillfälle var Ellen Lovisa sexton år gammal och nu ville Josephine vara ensam med sin nya kärlek och det väntande barnet. Josephine var en viljestark och beslutsam dam och bestämde att dottern Ellen Lovisa fick flytta till Gävle till sin moster Selma.

Men ville systemen ta emot sin systers flicka? Visserligen bodde flickan hos dem när hon konfirmerades för två år sedan. Men Josephine stod på sig, "hon kan hjälpa dig i hushållet", sa hon till sin syster. Selma gav med sig till slut och nyårshelgen 1888 flyttade Ellen Lovisa till sin moster Selma som var gift med

sotarmästare Gustav Johnsson i Gävle sedan år 1877.

Den 26 januari 1887 föddes Ellen Lovisas halvsyster Anna Stina.

Paret Prien flyttade till Maria församling när Ann Stina var tre månader gammal.

Vad hände sedan?

Kanske äntligen att Josephine var lycklig med sin kusin Claes och lilla dottern Ann Stina. Flöt livet på i ljusa banor utan inslag av mörker och motgångar. Förmodligen fick de sin beskärda del av både glädje och sorg. 1885 miste Josephine sin mor, hon som alltid ställt upp och tagit hand om Ellen Lovisa. Hon fick cancer och dog i hemmet på Tullportsgatan.

En flicka föddes i Gävle med namnet Maria Augusta, det var året 1894. Två år senare föddes Per Axel Mauritz. Dessa båda barn var Josephines barnbarn. Ellen Lovisa födde dem och får till barnen var sotarmästaren. Systemen Selma dog 1897 – av sorg?

Barnen Maria Augusta och Per Axel Mauritz blev fosterbarn i olika familjer.

Josephine och Claes flyttade till Gävle någon gång efter 1887. Kanske det var när systemen Selma dog 1897? Alltnog de finns med i Folkräkning för år 1900 och står på samma adress som dottern Ellen Lovisa. "288/I i Gävle".

I Gävle umgås familjerna igen. Dottern Ellen Lovisa som år 1900 den 20 oktober gifte sig med änklungen Sotarmästaren Per Gustav Johnsson. Ibland på somrarna seglade familjerna till Stockholm i Per Gustavs segelbåt. Var det för varmt kunde man köpa sig dricka av Claus Mauritz bror Herman, som hade en egen dricka-bil, som han for runt med i Stockholm. Den hette Midi-fruktvin.

Josephine led av kronisk njurinflammation och i sommarmånaden juli 1908 dör hon i sviterna efter den. 60-årsdagen firade hon tillsammans med sin stora släkt. Sotarmästaren och Hans Ellen Lovisa ordnade med stor fest. Dottern Anna

Stina var med 21 år gammal.

Maken Claes Mauritz hade 3 år kvar till sin 60-årsdag.

Ett år efter sin kära hustrus död avlider också Claes Mauritz. I juni månad år 1909 dör också Josephines man. Också han dör av kronisk njurinflammation.

Josephine fick 22 år ihop med sin kusin. Hennes barnbarn, som blev adopterade, var vid 60-årsdag 12 och 14 år, kanske de skickade ett gratulationskort??

Anna Kristina Prien

Dottern Anna Kristina växer upp och blir handelsbiträde. Hon gifte sig när hon är 31 år gammal med fabrikör Robert Andersson de Vent. Han var född 1880-08-08 i Nydala. Robert dog år 1946 i Gävle

Anna Kristina gifte om sig med Johan Sundberg år 1948. Detta äktenskap blev endast ett år. Johan dog 1949.

För Anna Kristinas del blev det inget mer giftermål. När Johan dog var hon 62 år. Hon möter då Ejnar Hessman från Valbo som var 28 år yngre, och det blev ett samboförhållande. Ejnar var född år 1915. Han står som skild år 1949-09-09.

Anna Kristina dog år 1969. Hon blev 82 år gammal. Ejnar dog 1987

Epilog

Detta var helt kort berättelsen om Josephine Prien, som gifte sig tre gånger. Om dottern Ellen Lovisa, som gifte sig med sin morbror och får två barn med honom, som blir bortlämnade, om henne och hennes barn finns stoff för ytterligare en historia med många inslag av kärlek och sorg och längtan och förtvivlan, men också mycken glädje. Berättelsen handlade om Josephine som låtit mig fångas av hennes livsöde och här får tankarna ta över om allt som hände och varför.....

*Marianne Mårtensson
oktober 2009*

I Nästa nummer kommer berättelsen om Ellen Lovisa Holm-Prien.

Från Håkan Anderssons utsiktspunkt

■ Bokenäs C:1 s.1

Anno 1693 Dominica Esto Miki blev en jubel fäst en tacksägelsens dag hold skola Sveriges richs öfver mandato seremissimi regis Caroli XI emedan det var det 100 år från det första jubelår och tacksägelsefäst för religionens förbättring skede i Sverige 1593. Dom Esto Miki.

■ Brastad C:2 s. 392

År 1762 den 10 marti blev till följe av höglövlige hovrättens dom barnamörderskan och änkan Anna Andersdotter från Uddevalla, 42 år gammal avrättad på det sätt att hon vart halshuggen och å båla brände för det hon sitt eget barn strax efter födeln den 12 juni år 1760 i en liten hage vid gården Thoröd uti Lyse socken ömkligen mördad och uti en bergsskrevna när därvid med några stenar uppå undangömt hade.

■ Brastad F:2 s.24

Adolf Olsson, Sjöman från Tegen men skriven bland obefintliga. Avled genom drunkning av våda den 12 januari 1900 omkring 85 mil syd ost om Bermudaöarna. Dödsattest från svenska och norska konsulatet i New York av den 15 februari 1900.

■ Brastad F:2 s.75

Den 13 december 1913 avled Frans Hilmer Johansson från förteckningen över obefintliga personer (år 1887). Dödförklarad enligt beslut av Sunnervikens häradsrätt den 7 maj 1934. Meddelande från häradsrätten den 9 maj 1934. Se dödbok 10/1934.

■ Brastad F:2 s.87

I november 1915 dog Oskar Vilhelm Eriksson, sjöman från Tunhem genom drunkning. Anställd å fartyget Dagmar som enligt uppgift från rederiet gått under med man och allt i november 1915.

■ Lyse F:2 s.3

Enligt protokoll från polisundersökning: "tagit sig sjelf af daga genom att dränka sig i vatten utanför Lindholmen den 21 april 1895". Den avlidne hette Olaus August Andreasson och var fiskare från Lindholmen.

■ Lyse F:2 s.3

Föll omkull gående på vägen till hemmet från sitt arbete och dog genast efter att ett par dagar förut ha spottat blod. Den avlidne hette Anders Frick och var en före detta soldat och änkling ifrån Fiskebäck. Han avled den 13 maj 1895.

■ Lyse F:2 s.7

Johannes Andreasson var en arbetare från Fiskebäck i Lyse socken och han avled 9 maj 1896 genom "fall från taket å sitt hus, det han tjärade och detta på grund av svimning och yrsel"

■ Lyse F:2 s.8

Oskar Jemy Svanteson från L Ulseröd i Lyse socken var sjöman till yrket. Han avled 16 juni 1896 och det står antecknat att han "genom drunkning omkomne på resa från London till Sundsvall med norsk skeppet "Helios" från Kristiania.

■ Lyse F:2 s.9

Johan Ferdinand Sörensson, en f.d. båtsman i Fiskebäck i Lyse socken råkade ut för följande nä han avled den 22 september 1896: Hade vid arbete å ångbåten Frigg fallit baklänges ned i det tomma diupa lastrummet. Arbetsplatsolyckor hände även förr i tiden.

■ Lyse F:3 s.13

I 1908 års död- och begravningsbok för Lyse socken får man läsa följande: Fanns död ute å marken, hafva fallit ut för ett berg och slagit ihjäl sig. Polisundersökning enligt skrivelse av den 5 november 1908 enligt vilken länstyrelsen resolverat att hinder ej möter för begravning av liket. Den som avled var förre jordbruksarbetaren Olaus Johansson från Gullmarsskogen under Lasse hage och datumet anges till 28 oktober 1908.

■ Lyse F:3 s.27

Nedanstående står antecknat i död- och begravningsboken för Lyse socken 1911: Avled av slaganfall. Anträffades död på köksgolvet i sin stuga morgonen den 12/1. Polisundersökning enligt meddelande från kronolänsman möter ej hinder för begravning.

Den som avled var torparen Hans Jaokb Niklasson i Dalaskogen 3 under Fiskebäck i Lyse socken som avled den 12/2 1911. Märk väl att det står antecknat

att han avled den 12/2 men han påträffades den 12/1. Ett exempel på fel i kyrkoboken.

■ Lysekil F:3 s.1

Från New Brunswick i Amerika. Enligt uppgift som lämnats av den dödes syster fru Emilia Kristoffersson på Västergatan 7 i Göteborg utflyttade Eggers omkring år 1873 till Köpenhamn hvarest han där ingått äktenskap med Anna Hansen som bor därstädes Österjögade 45 eller 46. Makarna levde åtskillda, mannen i Amerika. Eggers var på tillfälligt besök i Sverige. Han som avled den 6 februari 1907 hette Johan Peter Eggers och var målare till yrket.

■ Lysekil F:3 s.34

Ansjovisarbetaren Frans Hilmer Karlsson, bosatt å N Kvarnegatan 8 i Lysekil avled den 1 oktober 1912 på följande sätt: Bråttskada å hjärnskålen ådragen genom ett fall från trappa i berusat tillstånd. Attest till Vislanda den 21 september 1912. Rättsligt utlåtande från Stångenäs härads kronolänsman. Kan ibland gå tokigt i berusat tillstånd.

■ Lysekil F:3 s.53

Elfrida Teresia Erlandssons oäkta son Rune Bertil (bosatt å Östra Kranbergsgatan 17 i Lysekil) råkade ut för följande när han avled den 3 november 1915 endast 11 månader gammal: Avliden av brännskada.

Olyckshändelse förorsakad genom en utslagen kaffekittel med varmt kaffe. Att barn förolyckas genom brännskador hittar man någon enstaka gång i kyrkoboken. En annan gång kan de trillat ner i kokande grytor på spisen....

■ Lysekil F:3 s.53

Telefonarbetaren Nils Svensson som var bosatt på Skottgränd 3 B i Lysekil avled på följande sätt: Självmod medelst avskärning av pulsåderna i halsen och handlederna. Ett av många tillvägagångssätt.

■ Lysekil F:3 s.53

Arbetaren Johan Edman, inskriven i obefintlighetsboken avled genom olyckshändelse den 9 augusti 1915. Han blev överkörd av ett tåg på järnvägen enligt meddelande brev.

Från Håkan Anderssons utsiktspunkt (forts från sida 15)

■ Lysekil F:3 s. 53

Stenhuggaren Anders Eliasson från Sinnevik avled den 16 mars 1916 på följande sätt: "Olyckshändelse vid transporten av en ångpanna. Rygggraden bräckt" Kan det varit en arbetsplatsolycka?

■ Lysekil F:3 s.67

Sjömannen Jean Albert Andersson, bosatt på Kvarngatan 18 i Lysekil avled den 9 januari 1918 genom att han omkom natten emellan 8 och 9 januari ombord på fiskefartyget "John Webb" som gick under i stormen med man och allt. Ingen underrättelse från officiellt håll har ingått men hans moster har anmält dödsfallet och han blev begravnen på Kristiansand kyrkogård i Norge.

■ Lysekil F:3 s.84

När Hilmer Alexius Pihl, bosatt på S Kvarngatan 7 i Lysekil avled den 2 december 1917 står det antecknat: Enligt meddelande från Stångenäs landfiskalkontor: Liket anträffades i skogen i Holma säteri i Brastad socken den 7 oktober och anledningen synes icke förefinnes att antaga att han omkommit genom andras handpåverkan. Jordfäst i Lyse. Frusit ihjäl.

■ Lysekil F:3 s.85

Eldaren Torvald Emanuel Andersson från Kyrkovik 75 i Lysekil avled den 4 september 1919 och då finnes nedanstående anteckningar: "Omkommen vid svenska ostasiatiska linjeångaren Pekings förlisning norr om Shanghai." Dagen för ångbåtsförlisningen ej fullt säker men det sista den avhördes var den 2 september då den eftersände tyfon signaler från Shanghai. Emellan den 2 och 4 september rasade tyfonen medan den 4 september angivits som dödsdagen.

■ Lysekil F:3 s.93

Kontrollanten vid SKF i Göteborg, Ernst Herman Johansson, bosatt på Landalagatan 18 A i Vasa socken avslutade sitt liv på följande sätt: Självmord genom skott i huvudet med en revolverkula.

■ Ödeborg C:1 s.221

1698 vigdes Sven Olofsson i Stockebogen med Christin Andersdotter dher sammastädes som igenom otidig bebländelse hafva begynt sitt äktenskap.

1698 vigdes drängen Jon Gunnarsson i Bråthen med Karin Jönsdotter i Brötehegården som hafva och sitt äktenskap begynt med otidig bebländelse.

1698 vigdes drängen Anders Thorsson i Rosendahl med Anna Andersdotter vilka och med otidig bebländelse sitt äktenskap begynnade hafva.

Många äktenskap började nog på ovanstående sätt men att finna det utskrivet i kyrkoboken hände kanske inte så ofta med tanke på mängden äktenskap som ingicks.

■ Ödeborg F:1 s.83.

Den 25 augusti 1878 avled och den 15 september samma år begravdes back-sittaren Andreas Dahlen från Kuseröd. 60 år 6 månader och 6 dagar gammal. Afhänt sig sjelf lifvet genom att skära sig i halsen med en rakeknif.

■ Ödeborg F:2 s.5

Hjalmar Ferdinand Dahlgren, arbetare i Högen i Ödeborg församling, föddes 3 april 1875 och han avled 4 oktober 1897 enligt följande omständigheter: Enligt brev från ingejör A Törnebohm, arbetschef vid Västergötland Göteborg järnvägsbygge hade Dahlgren som sökt arbete vid järnvägen i sällskap med tvenne andra, i öppen båt begifvit sig över sjön Mjörn, under färden rest sig upp i båten för att ordna ett segel samt därvid fallit över bord. Olyckor hände emellanåt.

■ Ödeborg F:2 s.12

I död och begravningsboken står följande noterat om arbetaren Johannes Hansson (levde 2 januari 1861 och ansågs avliden 21 november 1901) som senast var skriven i St Ödeborg: "Erhöll den 22 april 1881 utflytningsattest till N Amerika. Av Valbo häradsrätt, genom beslut den 5 februari 1923 no 9 bliven förklarad skola för död anses. Se no 5 i 1923 års dödbok. Var den 22 april ogift". "Se sid 148 i 1881 års husförhörskb" Det händer ibland att man träffar på dödförklaringar.

■ Ödeborg F:2 s 14

Anders Johan Ödman var hemmason i Kurserud, föddes 16 december 1854 och när han avlider 15 juni 1902 antecknas följande: "Ödmans sjelfmord anmält av

svenska och norska generalkonsulatet i Lissabon till Kungliga utrikesdepartementet"

■ Ödeborg F:2 s.23

Mannen försvann den 13 november 1905. Ivriga och noggranna spaningar verkställdes genast men först den 25 augusti 1907 återfunnos å Dyrtorps skogsmark likdelar som med stor sannolikhet tillskrevs den försvunne. Påtagligen hade han själv förkortat sitt liv men dödsättet kunde icke utrönas då det mesta av kroppen bortförts av rovdjur. Han Jordfästes i tysthet. Den person som råkat ut för ovanstående hette Johan August Bratt och var en före detta soldat i Brötegården. Han föddes 16 januari 1852 och vara antogs avliden den 13 november 1905.

■ Ödeborg F:2 s.50

Tjänarinnan Olga Karolina Andreasson i Stommen, Ödeborg socken, född 25 juni 1893 och avliden natten emellan den 4 och 5 oktober 1918, gick nedanstående öde tillmötes: Avled i huset no 5 vid Trädgårdsgatan i Uddevalla natten emellan den 4 och 5 oktober 1918 av såvida genom hällen, polisundersökningen kunnat utrönas lysgasförgiftning. Enligt den 12 oktober 1918 från stadsfiskalen i Uddevalla.

■ Ödeborg F:3 s.5

Svante Andreasson Dahlin, fattighjon och bosatt i Kuserud i Ödeborg socken. Levde emellan 3 april 1852 och 6 augusti 1920 fanns följande noteringar: "Olyckshändelse. Krossades under en igångvarande järnvägståg" och "Upptagen å förteckning över sinnesslöa" Även förr kunde tågolyckor förekomma.

■ Ödeborg F:3 s.7

Ibland behövs en ny kyrkogård och följande har noterats i död- och begravningsboken för Ödeborg 1921: Den första jordfästningen å begravningsplatsen norr om kyrkan vilken begravningsplats blivit av H H Biskopen invigd den 19 juni 1921. Den som jordfästes som första person på kyrkogården var ett litet barn som hette Emmy Linnea som föddes den 6 maj 1921 och avled den 4 november 1921. Hon var dotter till bruksarbetaren Karl Hilmer Andreasson och hans hustru Anna Maria Skog i Mellområdane i Ödeborg församling.

Från Håkan Anderssons horisont (forts)

■ Ödeborg F:3 s.10

Den norske undersåten, Anders Viktor Andersson, direktör vid Ödeborgs bruk och bosatt i Brattefors i Ödeborg församling var uppe i Stockholm för-

modligen på resa och avled i Engelbrekt församling den 7 januari 1923.

I död- och begravningsboken finns följande notering: Döds- och jordfästningsattest från pastorsämbetet i Engelbrekt församling i Stockholm inkom den 19

januari 1923. Liket brändes i krematoriet efter jordfästningen. Urnan med askan gravsatt å Färgelanda kyrkogård den 16 januari 1923 enligt utdrag från Färgelanda 9 februari 1923. En tidig kremation som står återgiven i kyrkoboken.

Folkbokföringsutredningen föreslår att folkbokföring i församling ska upphöra

■ Folkbokföring ska inte längre ske i församling inom Svenska kyrkan utan i kommun. En ny indelning, distrikt, ska införas. Distrikten ska utgå från församlingsindelningen 1999/2000. Distriktens namn och exakta geografiska utbredning ska utredas särskilt. Detta föreslår Folkbokföringsutredningen som i dag har lämnat sitt slutbetänkande Folkbokföringen (SOU 2009:75) till statssekreteraren Ingemar Hansson. Utredare är enhetschefen Birgitta Pettersson.

■ Staten har inte längre något inflytande över församlingsindelningen och det kan av principiella skäl inte anses lämpligt att folkbokföringen även i framtiden ska bygga på ett trossamfunds interna indelning. Indelningen har också blivit mycket instabil. Sedan år 2000 har antalet församlingar minskat från cirka 2.500 till cirka 1.800. Det finns ett behov av att det i folkbokföringen finns en annan motsvarande indelning som är stabil. Uppgift om den nya indelningen i distrikt ska därför föras in

i folkbokföringsdatabasen. Förslagen får konsekvenser för främst Svenska kyrkan och hanteringen av begravnings- och kyrkoavgiften. Skatteverket och Svenska kyrkan föreslås få i uppdrag att närmare utreda hur uppbörden av dessa avgifter ska fungera.

■ När föräldrar inte bor tillsammans och särskilt i de fall barn har växelvis boende är det svårt att avgöra var barnet ska vara folkbokfört. Om föräldrarna är överens ska de själva kunna anmäla var ett barn som bor lika mycket hos dem båda ska anses bosatt. För att underlätta bedömningen i de fall föräldrarna inte är överens ska särskilt kunna beaktas om en dom eller ett avtal som godkänts av socialnämnden reglerar frågan om ett barns vårdnad, boende eller umgänge. För att förbättra rättssäkerheten ska en vårdnadshavare ha rätt att ensam överklaga ett beslut om barnets folkbokföring. Utredningen föreslår också vissa regeländringar för att minska problemen med uteblivna bidrag för den förälder

som flyttar tillsammans med sitt barn, när den andre vårdnadshavaren inte vill lämna sitt samtycke till flyttningsanmälan.

■ För att förbättra rättssäkerheten för personer som är förföljda eller som riskerar att utsättas för hot eller våld, ska Skatteverket i folkbokföringsdatabasen efter ansökan registrera en uppgift om att personen har ett skyddsbehov. Ett avslag på en sådan begäran ska kunna överklagas av den enskilde. Även ett beslut att ta bort en sådan uppgift ska kunna överklagas.

■ Utöver nu nämnda förslag har utredningen gjort en allmän översyn av hela folkbokföringslagen och lämnar förslag som bland annat rör var olika personer ska vara folkbokförda och hur olika anmälningsförfaranden ska gå till.

Källa: Pressmeddelande från SOU (Sveriges offentliga utredningar) 18 sept 09

Nya register hos Släktdata

Dokument	Län	Period	Registrerare	Poster
Kroestad F2	(O)	1800-1920	Håkan Andersson	8 959
Långelanda F2	(O)	1801-1920	Håkan Andersson	5 951
Sandhult D1	(P)	1800-1936	Avskrivet av Gunilla Pettersson och registrerar av Gerd Rölander med fl.a.	3 555
Valö D1	(C)	1795-1837	Lisbeth Wahlström	1 410

Ett mord i Skåne

Återberättat av Per Liljeström

Vinterresa

Bonden Anders Persson på Årröd nr 2 i Östra Sallerup skall med häst och vagn köra till Åkarp i Lyby socken några kilometer bort. Det är måndagen den 3 december 1860. Han skall leverera säd till en undantagsman. Han räknar med att vara hemma till middagen. Anders Persson är tystlåten men rejäl. Däremot ansågs han eftergiven mot sin hustru Elna. Tillsammans har de två barn, 2 1/2 respektive 4 1/2 år. Ett tredje barn är på väg.

Den här morgonen känner Anders sig lite frusen där han sitter på vagnen. Blåsten är snål. Vid middagstid återvänder Anders till hemmet. På eftermiddagen kör han och drängen Nils Persson enris. Anders tycker att han tagit på sig för lite och känner sig ordentligt genomfrusen. Är en förkylning på gång? Väl hemma lägger han sig på stugans varmaste plats, kakelugnsbänken. Men han blir bara sämre, han mår illa och kräks. På kvällen blir han bättre och kan äta fläsk och bröd. Natten är tämligen lugn.

Husförhör

Nästa dag är det husförhör och Anders och hans husfolk beger sig till Ola Torkelsson i Årröd. Det bjuds middag, men Anders äter inget. Nästa dag är Anders fortfarande sjuk och skickar bud på sin far. Anders behöver få en kalv slaktad. När Elna skulle föda sin första var hon mycket sjuk. Anders for två gånger till doktor Eneroth, men doktorn vägrade följa med. Därför skickar Anders nu bud till barnmorskan Svensson i Hörby. Hon kommer och koppar Anders på ryggen.

Nu har det magonda slutat, men nu har han ont i tänderna och i ryggen. Nästa natt får drängen Nils order att rida till smeden Rosengren i Ulatofta för att hämta krut. Anders blandar krutet i vatten och dricker detta. Det hjälper inte, det blir snarast värre.

På morgonen den 11 december har tillståndet förvärrats. Anders har svåra plågor. Drängen går till Per Jönsson, den sjukes far som följer med till sonen. Drängen hämtar också Anders bror Jöns

Persson.

Kvacksalvare

En kvacksalvare Swensson, från Lyby tillkallas, och denne rekommenderar saltomslag på händer och fötter samt varm ull kring halsen. Dessutom får Anders en blandning av salt, hjärtstyrkande droppar och ytterligare några ingredienser. Allt intas i skirat smör och vatten. Jöns Persson frågar sin bror om han skall hämta prästen, men får till svar att det är för sent. Däremot talar han om hur man skall förfara med hans egendommar. Inte någon gång antyder Anders att han är förgiftad. Vid middagstid den 11 december avlider Anders.

Besiktning av liket

Nu kallas Bolla Larsdotter för att förbereda begravningen och snickaren Nilsson för att tillverka kistan. Den 14 besöker Elna prästen för att tala om begravningen men får besked att ingen begravning kan ske innan mannen "besiktigats och öppnats av Doktor". Elna, som är från Starrarp i Fränninge socken, är 34 år gammal när Anders dör. Vid 23 års ålder gifter hon sig med Måns Mårtensson från Brandstad. De bosätter sig hos Måns föräldrar. Efter endast sju månader blir Måns sjuk och tre veckor senare avlider han. Elna var havande men föder ett dödfött barn. Efter några år gifter hon om sig, denna gång med Anders. Efter Måns Mårtenssons bortgång uppstår ett rykte att Måns inte dött en naturlig död utan blivit förgiftad. Någon undersökning av Måns blir det inte, eftersom han redan jordats. Men ryktet lever kvar. Detta gör att Anders

bror Jöns påfordrar en undersökning av Anders döda kropp. Doktor Eneroth hittar vid obduktionen rester av arsenik i magsäcken.

Inför rätta

Elna Olsdotter ställs inför rätta den 16 januari 1861. Flera vittnen kallas. Stor samstämmighet råder bland vittnena - inget missförhållande har rått mellan Anders och Elna. Vid förhören förnekar Elna att det skulle funnits rottekut eller arsenik i huset. Men enligt ett vittne, Kristina Persson från Hörby, talar inte Elna sanning. Kristina har förmedlat köp av rottekut (arsenik) till Elna. Några "påsakarlar" från Trenså i Blekinge stod för försäljningen. Målet tar lång tid och ny rättegång sätts till 5 februari. I ransakningshäktet tänker Elna. Hon förstår att hon får svårt att hävda sin oskuld p.g.a. vittnesmålen. Hon chansar på en mild dom och erkänner. Vid rättegången den 5 februari berättar Elna utförligt hur hon förgiftat både sin förste man och sin andre.

För mordet på sin förste man rannsakades hon vid tinget i Sjöbo. Här dömdes hon att mista livet den 20 december 1861. I väntan på avrättning föder hon sonen Anders. Elna Olsdotter blir den som sist avrättas på galgbacken i Hörby.

Ur Frostabygden 1987

En utförlig skildring av mordet finns att läsa i Frosta Härads Hembygdsförenings årsskrift Frostabygden

Artikeln hämtad från Föreningen Släkt-datas tidning nr 4 från 2000

RAA:s bebyggelseregister

■ Riksantikvarieämbetet som förkortas RAA har många intressanta uppgifter på sin sida (www.raa.se). En del heter bebyggelseregistret. Här kan man söka på fastigheter, orter mm och hitta uppgifter om det man söker. Många av Sveriges kyrkor finns med men också många andra byggnader. Själv hittade jag min egen tomt som varken är skyddad eller gammal (bara 23 år) men fastigheten med adress finns med.

När man skrivit in det man söker får man svar på hur många ställen det sökta ordet finns på och vilka typer av svar som finns. Man får också en karta där svaren finns markerade. När man trycker på "visa" får man detaljerna. Man väljer den byggnad eller motsvarande man söker. Ibland kanske man får upp platser som ligger långt bort där det man söker men det kan finnas i texten på det andra stället som berör det sökta stället.

Först får man en presentation om det sökta objektets fastighetsbeteckning, län, kommun, landskap, socken, försam-

ling och stift. Det finns också uppgifter om användningen och adressen. Sedan kommer inledningen av historiken. Genom att trycka på "läs mer i eget fönster" får man resterande del. Sist kommer en kronologisk uppställning över olika händelser som reparationer, om- och

tillbyggnader, om arkitekter, konstnärer och orgelbyggare som varit inblandade i händelserna. På vänstersidan finns det fler tillval som t ex fotografier.

Vet man inte vad en byggnad heter kan man på kartan söka stället. Alla fastigheter/hus som finns med har en liten ring med ett hus i. Gå längst upp på höger sida till "I-knappen" (identifiera objekt) och ställ markören på cirkeln och klicka med vänster musknapp så kommer objektet upp.

Pröva på att söka antingen på namnet eller på kartan. Registret är bara påbörjat och det kommer att bli mycket mer.

Karl-Gustav Rosborg

Överst visar hur ett objekt kan se ut (del av) - här är det Säve kyrka

Till vänster visar hur en bildsida kan se ut med fotografier. Ibland kan det vara endast ett foto men det kan också vara flera foto. Glöm inte upphovsätten innan du publicerar korten.

K-Blogg | Kulturmiljösök | Kulturmiljöbild | Fornsök

Riksantikvarieämbetet

BEBYGGELSEREGISTERET (BBR)

OM BBR | SÖK | SKRIV UT | LOGGA IN

| Sök | Utökad sök | Sökhjälp | Sammanfattning | Per inventering | Start sida

GÖTEBORG SÄVE 15:1 - husnr 1

Historik ▼

Beskrivning ▶
Värdering ▶
Lagskydd ▶
Fotografier ▶
Planer ▶
Ritningar ▶
Dokument ▶
Består av/Ingår i ▶
Kartlänkar ▶

Byggnadspresentation

Namn	SÄVE KYRKA (SANKT OLOVS KYRKA)
Nybyggnadsår	1934 - 1934
Län	Västra Götaland
Kommun	Göteborg
Landskap	Bohuslän
Socken	Säve
Församling	SÄVE
Stift	Göteborg
Historiska funktioner	Registrerade utan huvudgrupp - Kyrka - Kyrka - Salkyrka (ursprunglig); Registrerade utan huvudgrupp - Kyrka - Kyrka - plantyp, enskeppig (ursprunglig)
Senare funktioner	2005 Registrerade utan huvudgrupp - Kyrka - Kyrka - Salkyrka 1998 Registrerade utan huvudgrupp - Kyrka
FDS-adresser	SVENSBYVÄGEN, 2, 423 71 SÄVE
Ägare	Svenska kyrkan

Historik

Säve kyrka ligger i Kvillebackens dalgång inte långt från Nordre älv och är ett landmärke från söder och väster. Fornlämningsbilden vid Nordre älv tyder på en omfattande befolkning i området under yngre järnålder (500-1050 e kr)...

[Läs mer i eget fönster](#)

LIDKÖPING LÄCKÖ 1:7 - husnr 9

Historik ▶
Beskrivning ▶
Värdering ▶
Lagskydd ▶
Fotografier ▼
Planer ▶
Ritningar ▶
Dokument ▶
Består av/Ingår i ▶
Kartlänkar ▶

Byggnadspresentation

Namn	LÄCKÖ SLOTT
Nybyggnadsår	1298 - 1298
Län	Västra Götaland
Kommun	Lidköping
Landskap	Västergötland
Socken	Otterstad
Församling	SUNNERSBERG
Stift	Skara
Historiska funktioner	Registrerade utan huvudgrupp - Bostadshus - Bostadshus - Corps-de-logi

Byggnadsfotografier

Läckö slott
2002-06-05
Fotografi: BENGT A LUNDBERG
[LIDKÖPING LÄCKÖ 1:7 - ...](#)

Läckö slott
2002-06-05
Fotografi: BENGT A LUNDBERG
[LIDKÖPING LÄCKÖ 1:7 - ...](#)

Läckö slott
2002-06-05
Fotografi: BENGT A LUNDBERG
[LIDKÖPING LÄCKÖ 1:7 - ...](#)

19

Landsarkivet i Göteborg får nya lokaler

Landsarkivet i Göteborg kommer 2011 att flytta in i nya lokaler. Dessa byggs i det som idag är Landsarkivets trädgård.

Åren 2010-11 kommer ett omfattande byggprojekt att pågå i anslutning till Landsarkivets nuvarande lokaler. Detta kommer att påverka arbetsmiljön både för Er som besökare och för oss som är anställda på arkivet. Vårt mål är att alla skall påverkas så lite som möjligt av byggnadsarbetena.

Trots detta kommer sannolikt Landsarkivet periodvis att med kort varsel tvingas hålla de publika lokalerna stängda. Innan Ni tänker besöka Landsarkivet kontrollera gärna via vår hemsida eller telefon (010-476 78 00) att vi har öppet.

Expeditionen och forskarsalen

Den nuvarande expeditionen och forskarsalen kommer under byggnadstiden att ersättas med en provisorisk lösning.

Denna utgörs av tre mindre rumslösningar i nuvarande entréplanet med plats för drygt 30 besökare. Huvuddelen av platserna i forskarrummen kommer att vara avsedda för att studera de handlingar som är digitalt tillgängliga.

Läsning av originalhandlingar kommer att vara möjligt, men i begränsad omfattning. Ingången till dessa lokaler är liksom tidigare genom ytterdörren mot Geijersgatan. För handikappade gäller samma entré som tidigare.

Vid frågor ring 010-476 78 00 eller 010-476 78 50. Landsarkivet kommer att utöka sin forskarservice i vår depå på Polstjärnegatan 6B. Här finns en forskarsal för originalläsning samt flera forskarplatser med tillgång till samma digitala resurser som på Geijersgatan.

Föreläsningssalen

Den nuvarande föreläsningssalen kommer att försvinna. Våra möjligheter att under byggnadstiden ta emot studiebesök och att hålla föreläsningar i Landsarkivets lokaler blir därför begränsade. Däremot kommer vi gärna till Er och berättar om vår verksamhet. Information om möjligheter till exempelvis studiebesök eller föredrag lämnas via telefon 010-476 78 00.

STATENS ARKIV
Riksarkivet och Landsarkiven

Riksarkivet och landsarkiven blir en myndighet

Den 1 januari 2010 går Riksarkivet och landsarkiven samman till en myndighet under namnet Riksarkivet. Regeringen beslöt den 24 september 2009 att ge Riksarkivet och respektive landsarkiv i uppdrag att förbereda sammanslagningen.

Ett av skälen bakom beslutet är förändringen i myndighetsstrukturen över hela landet, som också påverkar den arbets-

fördelning som historiskt finns mellan Riksarkivet och landsarkiven, där Riksarkivet hanterar de centrala statliga myndigheternas arkiv och landsarkiven de regionala och lokala.

Eftersom allt fler regionala och lokala myndigheter försvinner, innebär det i dag att ansvarsfördelningen förändrats i stor omfattning.

Regeringen förutsätter också att sammanslagningen av Riksarkivet och landsarkiven leder till effektiviseringar och ökad samordning som i sin tur leder till minskade anslag med fem miljoner kronor 2011 och ytterligare 5 miljoner kronor 2012.

Uppdraget ska slutredovisas den 31 december 2009.

DIS-VÄST datorhjälp i släktforskningen

20 mars & den 21 mars
släktforskningens dag på
Stadsbiblioteket i Göteborg

28 mars DIS-väst
första vårmöte i
Kvarnbyskolan, Mölndal 10-15.

24 april DIS-väst andra vårmöte

Läs mer om dessa och andra
program på DIS-Väst webbplats -
<http://www.dis-vast.o.se>

**Göteborgs-
Regionens
släktforskare**

Program för GRS kommer att finnas på
föreningens webbplats - <http://www.genealogi.se/grs/>